

శుభ స్వాగతం

శుభ స్వాగతం

తెలుగు విభాగం

ఎస్.కె.బి.ఆర్.కళాశాల

అమలాపురం

డాక్టర్ కె టి వి ఎస్ ఆర్ పి పి పద్మజ

ఎమ్.ఎ; ఎమ్.ఎ; బి.ఇడి; పిహెచ్.డి;

- తెలుగు అధ్యాపకురాలు
- ఎస్ కె బి ఆర్ కళాశాల
- అమలాపురం
- చరవాణి : 9248701457
- మెయిల్: padmaja.pavani96@gmail.com

సమాసాలు

సమర్థములగు, పదములు, ఏకపదముగా,
సమసించుట, సమాసమనబడును.

- వేరు వేరు అర్థముల, యందు, స్థిర పడిన
రెండుగాని, అంతకుమించి గాని, పదములు
ఒక్క అర్థమును బోధించుచు, ఒకే
పదముగా భాసించినచో, సమాసమందురు.

- రామబాణము.

- ఇది యొక సమాసము. ఇందు రెండు పదములున్నవి. అవి రెండును వేర్వేరు అర్థబోధకములైనప్పటికి, సమసింపబడి ఒకే అర్థమును తెల్పుచున్నవి. రామ - బాణము - ఇందు మొదటి పదమును పూర్వపదమని - రెండవ పదమును, ఉత్తర పదమనియు అందురు

- సమాసము-భేదములు

- శబ్దమును అనుసరించి సమాసములు మూడు విధములు.

- అవి :

- 1) సాంస్కృతికము

- 2) ఆచ్ఛికము

- 3) మిశ్రము

- అర్థ భేదమును బట్టి సమాసములు
అర్థ భేదమును బట్టి సమాసములు ఆఱు విధములు.

అవి :

- 1) తత్పuruష సమాసము
- 2) కర్మధారయ సమాసము
- 3) ద్విగు సమాసము
- 4) ద్వంద్వ సమాసము
- 5) బహువ్రీహి సమాసము
- 6) అవ్యయీ భావ సమాసము

• కర్మధారయ సమాసము :

విశేషణ(నామవాచకం యొక్క గుణం), విశేష్యముల
(నామవాచకము) తో ఏర్పడు సమాసము
కర్మధారయ సమాసము. ఇది సమానాధి కరణ
సమాసము. సమాన అధికరణము అనగా రెండు
పదములకు సమానమైన ప్రాధాన్యత.

- **విశేషణ పూర్వపద కర్మధారయ సమాసము:**
సమాసము లోని పూర్వపదము విశేషణముగాను,
ఉత్తరపదము విశేష్యముగాను ఉండును.
ఉదా: మధుర వచనము – మధురమైన వచనము
నిర్మలచరిత్ర – నిర్మలమైన చరిత్ర

• విశేషణ ఉత్తరపద కర్మ ధారయ

సమాసము: సమాసము లోని పూర్వపదము
విశేష్యముగాను, ఉత్తరపదము విశేషణము గాను
ఉండును.

ఉదా: వృక్షరాజము - శ్రేష్ఠమైన వృక్షము
కపోతవృద్ధము- వృద్ధమైన కపోతము

• **విశేషణ ఉభయ పద కర్మధారయ సమాసము:**
సమాసము లోని పూర్వోత్తర పదములు రెండును
విశేషణములుగా నుండును.

ఉదా: సరస మధురము - సరసమును, మధురమును
శీలోష్ణము - శీతలమును, ఉష్ణమును

- **ఉపమాన పూర్వపద కర్మధారయ సమాసము:**
సమాసము లోని పూర్వపదము ఉపమానపదమై,
రెండవ పదము ఉపమేయ పదమగును.
ఉదా: బింబోష్ఠము - బింబము వంటి ఓష్ఠము

- ఉపమాన ఉత్తర పద కర్మధారయ సమాసము:
- సమాసము లోని పూర్వపదము ఉపమేయపదమై, రెండవ పదము ఉపమాన పదమగును.
ఉదా: హస్త పద్మము - పద్మము వంటి హస్తము.

- **అవధారణ పూర్వపద కర్మధారయ సమాసము:** దీనికి రూపక సమాసమని మరియొక పేరుగలదు. సమాసము లోని రెండు పదములలో రెండవ పదము ఉపమానముగానుండును. ఉపమానము యొక్క ధర్మమును ఉపమేయము నందారోపించుటను రూపకమందురు.

ఉదా: విద్యా ధనము - విద్య అనెడి ధనము

• సంభావనా పూర్వపద కర్మధారయ సమాసము:

సంభావనమనగా సంబోధనము, గుర్తు అను అర్థములు ఉన్నాయి. సమాసము లోని పూర్వపదము సంజ్ఞావాచకముగాను, ఉత్తరపదము జాతి వాచకముగాను ఉన్నచో అది సంభావనా పూర్వపద కర్మధారయ సమాసమగును.

ఉదా: ద్వారకా నగరము – ద్వారక అను పేరుగల నగరము.

- అవ్యయిభావ సమాసము: సమాసము లోని రెండు పదములలో మొదటి పదము అవ్యయముగాను, రెండవ పదము విశేష్యముగాను ఉండును. సమాసము లోని రెండు పదములలో మొదటి పదము క్రియతో అన్వయించును. అనగా పూర్వ పదము యొక్క అర్థము ప్రధానముగా కలది. పూర్వ పదార్థ ప్రధానము. అవ్యయిభావ సమాసము
ఉదా: యధాక్రమము - క్రమము ననుసరించి

- **ద్విగు సమాసము**: సంఖ్యా పూర్వము ద్విగువు, సంఖ్యావాచక విశేషణముతో విశేష్యము సమసించినచో అది ద్విగువగును. ఇందు సంఖ్యా వాచక విశేషణమే పూర్వమందుండును.
ఉదా: మూడు లోకములు - మూడు అయిన లోకములు.

- ద్వంద్వ సమాసము: ఉభయ పదార్థ ప్రధానము ద్వంద్వము. అనగా సమాసము లోని రెండు పదముల అర్థములను ప్రధానముగా గలది. ఇచ్చట రెండు పదములను క్రియతో అన్వయించును.

ఉదా: రావణ కుంభకర్ణులు - రావణుడు, కుంభకర్ణుడు.

- బహుపద ద్వంద్వ సమాసము: రెండు కంటే ఎక్కువ పదములతో ఏర్పడిన సమాసమును బహు పద ద్వంద్వ సమాసమంటారు.
ఉదా: రామ లక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్నులు - రాముడు, లక్ష్మణుడు, భరతుడు, శత్రుఘ్నుడు.

• బహువ్రీహి సమాసము: అన్య పదార్థ ప్రధానము బహువ్రీహి అనగా సమాసము లోని పదములు అర్థము కాక, ఆ రెండింటికంటె భిన్నమైన మఱియొక పదము ప్రధానముగ కలది. ఇందు సమాసము లోని రెండు పదములలో ఒక పదమును క్రియతో అన్వయింపదు.

ఉదా: చంద్రుడు - చల్లనైన కిరణములు కలిగినవాడు.

ధన్యవాదాలు